

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Volja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

List slovenskih delavcev v Ameriki

TELEFON: OHelsea 3-3878
NO. 193. — ŠTEV. 193.

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879
NEW YORK, SATURDAY, AUGUST 18, 1934. — SOBOTA, 18. AVGUSTA 1934

TELEFON: OHelsea 3-3878
VOLUME XLII. — LETNIK XLII.

EDINOLE PREDSEDNIK MORE PREPREČITI STAVKO

LASTNIKI TEKSTILNIH TOVARN NOČEJO PRIZNATI UNIJE IN SE POGAJATI Z DELAV. VODITELJI

Poleg tkalcev bodo zastavkali tudi delavci v industriji volne in umetne svile. — Vsega skupaj bo zastavkala osemsto tisoč delavcev. — Z Johnsonom se nočejo pogajati. — Nemiri v Minneapolis. — William Green prorokuje boljše čase. — Stavke 500,000 tkalcev v Združenih državah najbrž ne bo mogoče preprečiti.

Včeraj se je zvedelo, da se jim namerava pridružiti tudi 350,000 delavcev, ki so zaposleni v industriji volne in umetne svile. Tekstilne tovarne so raztresene po vsej deželi, največ jih je pa v južnih državah.

Thomas F. McMachon iz Providence, ki je bil ponovno izvoljen za predsednika United Textile Workers of America, je rekel: — Predsednik Roosevelt je edini človek pod božjim solncem, ki more preprečiti štrajk.

Stavkovni odbor, ki posluje ločeno od izvršilnega odbora organizacije, ima oblast proglasiti štrajk. Štrajk bo najbrž proglašen dne 1. septembra, ko se začne jesenska sezija.

Industrijalni ravnatelj Hugh S. Johnsona se zdi štrajkarjem premalenkoden, da bi se pogajali z njim.

Neki član stavkovnega odbora je rekel: — Če bo general Johnson kaj storil za nas, se mu bomo iz uljudnosti zahvalili. Predsednik Roosevelt je edini mož, ki ima dovolj moči in oblasti, da prisili delodajalce, da se začne pogajati z nami.

Delavci očitajo delodajalcem, da so se doslej na vse kriplje branili pogajati se z delodajalci, da niso hoteli pod nobenim pogojem priznati strokovne organizacije.

Navzlic veliki napetosti je vseeno nekoliko znamenj, da bo mogoče preprečiti generalno stavko.

D. Dubinsky, predsednik International Ladies Garment Workers Union v New Yorku, je rekel, da se je posrečilo rešiti med delavci in delodajalci vprašanje delovnega časa.

Delovni čas bo znašal tekom enega leta po 36 ur na teden, naslednje leto pa 36 ur. Dosedanja pogodba je določala 37 in pol ure na teden.

Iz Minneapolisa poročajo, da so se zopet završili tam krvavi izgredi. Piketi so tako pretepli dva šoferja, da so ju morali odvesti v bolnišnico. Nad mestom je še vedno proglašeno obsedno stanje.

Predsednik Roosevelt je objavil, da bo začel preiskovati vzroke štrajka pri Chicago Coach Co.

Podjetju je bilo že prej odvzeto znamenje višnjevega orla, ker je odpuščalo strokovno organizirane delavce.

Stavka 2500 delavcev pri Mobile and Ohio Railroad je bila preprečena. Obe stranki sta se poredili odloku razzodišča.

Včeraj je bilo odgodeno v Atlantic City letno zborovane izvršilnega odbora Ameriške Delavske Federacije.

Priloge za konvencijo Federacije, ki se bo vršila jeseni v San Francisco, so s tem zaključene.

Predsednik William Green je rekel, da je izvršilni odbor natančno premostril gospodarski položaj ter prišel do zaključka, da je dežela na poti k izboljšanju.

Uradniki bodo pozvali predsednika Roosevelta, naj izdela za Civil Works Administration obširen program za prihodnjo zimo, da bo s tem olajšal trpljenje nezaposlenih.

Odvedeni pivovarnar je zopet doma

HUDI SUŠI SO SLEDILI NALIVI

Po krajih suše je pričelo deževati. — Za koruzo je še nekaj upanja. — Pašnike bo treba posejati s travo.

Chicago, Ill., 17. avgusta. — Oblaki, ki so zili na posušeno zemljo veliko množino vode, so prinesli obupanim farmerjem novo upanje in mestnemu prebivalstvu odrešenje pred neznošno vročino.

Farmerji so vsi srečni brodirji povodi, četudi so njihova žitna polja uničena; mestni prebivalci pa, ki so dolgo časa dihovali v hudi vročini, so se zadovoljno smejali pod dežnik.

Po nekaterih krajih so bili hudi nalivi. Oblaki z blagojenim dežjem so razprstili svoja krila proti vzhodu do Washingtona, proti zapadu pa do Colorado in Idaho. Deževalo je v severnem delu držav Ohio in Indiana, v srednjem delu Illinois, severnem Missouri, v južni Iowa, v Kansas in Oklahoma.

Najvažnejša posledica sedanje dežja je upanje, da se bo mogoče koruzo še opomogla in da bodo pašniki zopet ozeleneli. Vendar pa je v nekaterih krajih trava tako posušena, da jo bo treba posejati.

Washington, D. C., 17. avgusta. Zvezna vlada je prišla do prepričanja, da bo morala v državah, ki so bile prizadete v suši, jeseni in na zimo pokupiti okoli 15 milijonov glav živine. Vlada je sklenila kupiti 10,000,000 glav goveje živine in 5,000,000 ovac in angora koz. To je vsako sedmo govedo v deželi in vsaka deseta ova.

Ko je vlada pričela kupovati živino, je bila mnenja, da bo farmerjem dovolj pomagano, ako jim odkupi 2,000,000 glav. To število je bilo pozneje povečano na 5 milijonov in pozneje še na 7 milijonov.

ODVEDEN PASTOR

Goldsboro, N. C., 17. avgusta. — Ekvangeljski pastor R. H. Askew je izginil, ko se je peljal z avtomobilom v Smithfield in naslednji dan je prejela njegova žena pismo, v katerem zahtevajo odvajalci \$25,000 odkupnine.

BYRD JE ČAKAL SMRT

Little America, 17. avgusta. — Ker je admiral Richard B. Byrd v svoji samotni postojanki, 123 milj od glavnega taborišča, pričakoval smrti, je napisal za svojo družino in prijatelje več poslovnih pisem.

Ko ga je v juniju zastrupil dim petrolejske peči, je Byrd skušal kar največ ohraniti svojo življenjsko silo. S skladiča, ki je bilo zvezano z njegovo kočjo s hodnikom pod snegom, je prinesel ves živež, kolikor ga je mogel ter si ga je položil pod svojo posteljo, da bi se ohranil pri življenju.

Ker je bil zelo slab, je jedel po več ur na dan, in vsakokrat le malo. Navzlic temu, da je pričakoval smrti, je pisal pisma in vedno znanoval meteorološke pojave. Dr. Thomas C. Poulter, ki je admiralu Byrdu rešil v dvema tovarnišema, je rekel, da je bil Byrd ob času rešitve že na koncu svojih življenjskih moči.

JAPONSKA GROZI RUSIJI

Japonsko časopisje grozi z oboroženo silo. — Zahteva, da se reši zadeva glede kitajske železnice.

Šanghaj, Kitajska, 17. avgusta. Japoneci in Mančukuaneci so nanovo aretirali 29 ruskih državljnov v Harbinu ter je sedaj skupno zaprtih 60 Rusov.

Med 29 Rusi ki so bili nazadnje aretirani, so večinoma uradniki kitajske vzhodne železnice, železniški inženirji in nekaj železniških uradnikov.

Arrestacije so se pričele, ko so bila prekinjena pogajanja za prodajo kitajske vzhodne železnice.

Iz Harbinskega prihajajo poročila, da bodo Japonci v kratkem postavili kitajsko železnico pod obsedno stanje. Japonci bodo aretirali najbrž še več Rusov pod pretvezo, da so v zvezi s kitajskimi roparji, ki izvršujejo napade na vlake. Nepotrjena poročila zatrjujejo, da Rusi beže iz omejenih mest.

Tokio, Japonska, 17. avgusta. — Japonsko časopisje grozi Rusiji z oboroženo silo, kar kaže na novi nevarni položaj v Mandžuriji.

Rusko-japonski odnosi so zopet postali napeti, ker so bila pogajanja za prodajo kitajske vzhodne železnice prekinjena, ker Rusija ni upoštevala zadnje ponudbe japonskega posredovalca.

Japonsko časopisje pravi, da bo japonska armada zavzela ostrejša stališča, — ako bodo Rusi še dalje izzivali na rusko-mandžurski meji. Japonski vojaški voditelji v Mančukuo trdijo, da skušajo Rusi ovirati promet na kitajski vzhodni železnici, da bi se prepričali, v koliki meri bi ovirani promet zadrževal japonske vojaške operacije.

Mukden, Mančukuo, 17. avgusta. — Vladna časnikarska agencija objavlja govor, katerega je imel pred železniškimi uslužbenci ruski podpredsednik kitaj. vzhodne železnice, Kuznetsov, ki je ba rekel:

— Vlada bo ščitila železniške uslužbence. Obramba ob meji je sedaj popolna in sovjeti ne bodo prisiljeni prodati železnice prepočeni. Svetovne sile poznajo nevarnost japonskega orožja. Ako bo tedaj v krizi 1935—1936 Japonska skušala kaliti mir, nam bo pomagala tretja država.

DILLINGERJEVA IZDAJKA — TATICA

Chicago, Ill., 17. avgusta. — Anna Sage, ženska v "rdeči obleki", ki je bila z Dillingerjem oni večer, ko je bil ustreljen, je prejela povabilo na sodišče, ker jo je Holger M. Borglum obdolžil, da mu je pred dvema letoma ukradla zlatega denarja v znesku \$800.

NESREČA V ALPAH

Zermatt, Švica, 17. avgusta. — Štirje Italijani so izgubili svoje življenje, ko skušali plezati na goro Matterhorn. Dva sta padla 1500 čevljev globoko. Ostala dva sta prišla do vrha, toda sta zamrznila.

ŽENO PRODAL ZA \$700.—

Plačilo je prejel v obrokih. — Policija je zaprla moža, ženo in kupca. Razsodila bo velika porota.

Hoboken, N. J., 17. avgusta. — Pred policijskega sodnika so bili pripeljani 48 let stari nabiralec poštnih znamk Richard Rost, njegova 30 let stara žena Hildegard in 41 let stari inženir Paul Herman. Policija je prišla na sled, da je pred krakim Rost svojo ženo prodal Hermannu.

Policijski nadzornik Kiley, ki je zadevo preiskoval, poroča o tem:

— V juliju letošnjega leta sta se spoznala gospa Hildegard Rost in Paul Herman. Ker se je Herman v mlado ženo zaljubil, je bil Rost takoj pripravljen mu svojo ženo prodati. Rost je spočeta za svojo boljše polovico zahteval \$900, toda sta se slednjič pogodila za \$700. Ko je Herman plačal \$200 je žena, popolnoma zadovoljna s kupčijo, s Hermanom zapustila svojega moža in živela s Hermanom. 9. avgusta je Herman plačal še ostalih \$500 in vsi trije gredo k notarju Hansu Muellerju, ki je kupčijo uradno potrdil.

Listina pravi, da se Rost odpočuje vsem praviciam do svoje žene. Notar seveda ni vedel, kakšnega značaja so bile te pravice ter pod listino pritise svoj uradni pečat in jo podpisal. V listini je bilo tudi določeno, da se 6-letni Rostov sin, ki se ravno sedaj nahaja v Nemčiji, vrne k svojemu očetu. Sosedje pa so to kupčijo prinesli policiji na nos. 13. avgusta pa je prišel Rost v Hermanovo stanovanje in je od žene zahteval, da se k njemu vrne. Žena pa odgovori: — Na to niti ne mislim, da bi se vrnila. Sovražim te, ker si me za denar prodal.

Cela zadeva je bila prepuščena veliki poroti.

STAR SUŽENJ UMRL

Cleveland, Ohio, 17. avgusta. — Črnc Ned Morgan, ki je bil rojen v suženstvu pred 119 leti, je bil pokopan priropasno, kakor je živel. Rojen je bil leta 1815 blizu Richmond, Va. Še kot deček je bil prodan nekemu plantažniku po imenu Morgan in je po njem prevzel svoje ime. Imel je zaporedoma pet žena, šest otrok in nebroj drugih potomcev.

AMERIKANEC UBIT NA KITAJSKEM

Šanghaj, Kitajska, 16. avgusta. Kitajski morsk roparji so 14. avgusta umorile enega Amerikanca, 5 Japoncev in dva Kitajca, ko so napadli parnik Jinkov na reki Sungari blizu Hankova.

Kitajski roparji so tudi vrgli iz železniškega tira nek vlak na kitajski vzhodni železnici, so odvedli vse železniške uslužbence ter prevrnili dve lokomotivi in 12 železniških voz.

Narodite se na GLAS NARODA, največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

ODVAJALCI SO DOBILI MANJ KOT \$50,000 ODKUPNINE

LONDON, Ontario, 17. avgusta. — Odvedeni pivovarnar John S. Labatt se je srečno vrnil k svoji družini. Odvajalci so zahtevali zanj stopetdeset tisoč dolarjev odkupnine, toda njegov brat je izjavil, da jim je plačal manj kot petdeset tisoč.

MUSSOLINI JE ODPOKLICAL VOJAŠTVO

Položaj v Avstriji se je zboljšal. — Papan je bil hladno sprejet na Dunaju.

Rim, Italija, 17. avgusta. — Mussolini je izdal povelje za odpočle italijanskih čet ob severni in severozapadni meji, kamor so bile postavljene 25. julija da brani neodvisnost Avstrije. Italija je "iz varnostnih ozirih" poslala na avstrijsko mejo štiri divozije in močno zračno silo, ker se je bala mednarodnih zapletljivej vesled umora kancelerja Dollfusa. Domneva se, da je bilo ob meji 100,000 vojakov in 700 aeroplanov.

Italija se je odločila, da odpočle svoje vojaštvo, takoj po konferenci avstrijskega podkancelerja princa Starhemberga z Mussolinijem, ko je Starhemberg Mussoliniju zagotovil, da ima avstrijska vlada položaj v svoji oblasti, da more vzdrževati notranji mir in da ni več pričakovati kake naziške vstaje.

Dunaj, Avstrija, 17. avgusta. — Posebni nemški poslanik Franz von Papan je v prisotnosti kancelerja Schuschnigg vročil predsedniku Miklasu svoje poverilne listine.

Da avstrijska vlada ne polagane nikake posebne važnosti na von Papena, je pokazala s tem, da je bil sprejem popolnoma priprost in hladen in je trajal samo štiri minute.

Berlin, Nemčija, 17. avgusta. — Poglavitna naloga novega nemškega poslanika Franza von Papena je, da zopet obnovi prijateljske odnose z Avstrijo, ker je bila iskrena želja umrlega predsednika von Hindenburga.

Predsednik Hindenburg je 31. julija s posebnim pismom obvestil von Papena, da ga je imenoval za poslanika na Dunaju. To pismo je Hindenburg podpisal 24 ur pred svojo smrtjo in je bila zadnja listina, katero je podpisal. Hindenburgove besede, katere je pisal von Papertu, se sedaj glase kot glas iz groba in so naslednje:

— Ako vas sedaj pošiljam kot posebnega zastopnika nemške države na Dunaj, storim to z iskreno željo, da se vam posreči obnoviti normalne in pristranske odnose z našim prijaznim avstrijskim narodom. Moje želje vas spremljajo pri izvrševanju te važne naloge.

Dillinger nima sreče.

Detroit, Mich., 17. avgusta. — Župan Frank Couzens je naročil policijskemu komisarju Henryju Pickertu, da prepove vsako predstavo Dillingerjeve družine v gledališčih v Detroitu.

Tukajšnja policija je dobila slike in odtise prstov treh mož, ki jih iščejo v zvezi z odvedbo bogataša Bremerja v St. Paulu. Ti možje so bili najbrž zapleteni tudi v odvedbo Labatta.

Arretiran je bil 25-letni Edward Chard, ki je skušal izsiliti od pivovarnarjevega brata Hugh-a Labatta pet tisoč dolarjev.

Po mnenju policije, je Chard slaboumen ter ni v zvez z odvedbo.

John S. Labatt je silno izčrpan in živčno bolan. Odkupnina je bila plačana sinoči pri Humber Bridge, nedaleč od Toronta.

Labatt je bil 65 ur v rokah odvajalcev. Hranilo so ga dobro in mu niso nisočar žalega prizadeli. Oči je imel neprestano zavezane. Policiji je natančno povedal, kako je bil odveden, kje so ga po njegovem mnenju skrivali in kako se mu je godilo.

Policija o vsem trdovratno molči.

DAN IN URA SODNEGA DNE

Wilbur Oliva ga je napovedal ob 6 zjutraj 10. septembra. — Učenci bodo čakali na prihod "gospoda".

Zion, Ill., 17. avgusta. — Ko bodo v zgodnjem jutru praznika trobent zadonele pozavne, tedaj bodo zvesti učenci Wilburja Oliva v ponižnem molčanju pričakovali prihod "gospoda".

Že prej je "prerok" verske nasebne Zion napovedal konec ravnege — neokroglega, kot mnogi napačno mislijo — sveta.

Sedaj pa je določil dan in uro, ko bo prišel "gospod" in bo pokončal svoje sovražnike. Voliva je naznanil, da bo konec sveta 10. septembra ob 6 zjutraj.

Voliva pravi, da bo "gospod" z ognjem in žveplom kaznoval vse sovražnike, ki je one meščane, ki so spomladi pri volitvah vrgli Volivo iz mestne vlade in mesto njegova izvolili sodnika Theodore Forbyja. Elizabeth Amend, ki je pisala ostre članke proti Volivi, pa "bo od temena do podplatov segnila".

Dolgo vrsto let je Voliva bil absolutni vladar svoje občine v Zionu. Določeval je kako morajo meščani živeti, kaj so smeli jesti in piti, kdaj in za koga so morali glasovati. Depresija pa je prišla tudi v Zion in tedaj je počasi prihajal Volivov konec. Pri občinskih volitvah letošnjo pomlad je večina volilcev glasovala proti njemu.

In iz maščevanja sedaj Voliva napoveduje konec sveta, toda do tedaj bodo njegovi učenci še vedno kupovali svoje potrebščine v bližnjem Waukeganu, kajti nočejo, da bi jim v zionskih trgovinah stregli Volivovi sovražniki.

"Glas Naroda" Slovenic Publishing Company (A Corporation) 216 West 18th Street, New York City, N. Y.

PRIPRAVE ZA ZIMO Poljedelski tajnik Wallace nas je polagoma začel pripravljati za prihodnjo zimo. Zadnji teden je govoril o steških in čopskih, ki jih bo moral marsikdo pogrešati, četudi primerno dobro zasluži, ta teden je pa najavil, kot da bi bilo nekaj povsem samo ob sebi umevnega, da se bo prihodnjo zimo cena živil zvišala od šest do sedem odstotkov.

STRAJK V INDUSTRIJI ALUMINIJA Stavka v industriji aluminija je slična Davidovi borbi z Goliatom. Eno najmlajših delavskih unij je izzvala eno najmočnejših industrij na svetu.

V nedeljo 12. avgusta smo se podali na piknik v Barberton, O. na Moharjevo farmo. Prostor je lep in je kakor nalašč zato. Lepa košata drevesa z lepo senco. Imajo tudi prostor za ples, če katerega pete srbe, si jih lahko pošte- no nabrusi. Jaz sem si pete nabrusila in kurje oko, ker mi je eden prav pošteno stopil nanj. Da bi se le njega prijelo. Sedaj je pa najboljšje, da skom- čam to, če ne, bo urednik vse sku- paj zagnal v koš, ker ga ima go- tovo zraven sebe. Končno pozdravim vse skupaj ter jih prosim, da mi oprostite, ker nisem imela časa, da bi se od vseh poslovila.

Važno za potovanje. SLOVENIC PUBLISHING CO. TRAVEL BUREAU 216 West 18th Street New York, N. Y.

Dopisi. Moon Run, Pa. Cenjeni urednik! Prosim za malo prostora v našem listu Glas Naroda. Kar se dela tiče, je prav slabo. Ne vem kdaj bodo prišle tiste do- brote, katere nam je Roosevelt obetal. Premogorovi obratujejo po par dni na teden. Nekateri tovar- ne malo boljše, druge nič, tako da ubogeta delavca ne čaka drugo, kakor revščina, posebno pa še čnega, kateri ima veliko družino. Da bi si človek kaj prebral, še za misliti ni, ker je skoraj povsod enako. Ko sem se nahajala na obiskih v Kenmore, Ohio, so se nekateri še precej povoljno izrazili glede dela, ker tam so plače boljše kot pa tukaj v Pennsylvaniji. Da bi se pa delo tam dobilo, si pa še za misliti ni, ker je tam dosti ljudi, ki so brez dela.

Druga večja zveza fašistič- nega značaja je "Solidarite Francaise", ki jo je lani ustanovil pred kratkim umrli to- varnar parfuma Coty. Ob svo- jem višku je organizacija šte- la okrog 200,000 članov, veči- na iz Pariza in okolice. "Soli- darite Francaise" je čisto vo- jaško organizirana po zgledu hitlerijancev. Sedaj, ko ni več denarja, bo tudi organizacija najbrže kmalu skopnela. K fa- šističnim organizacijam je tra- ba šteti tudi mladinsko zvezo "Jeunesses Patriotes", ki jo je l. 924 ustanovil desničarsko usmerjeni poslanec Taftinger. Po zelo optimističnem štetju njeno članstvo ne presega 90 tisoč. Njen glavni cilj je pobi- janje levičarskih revolucio- narnih organizacij.

Anna Skvareha. Milwaukee, Wis. Tukaj vam pošiljam naročnino za list Glas Naroda, 6 dolarjev za celo leto. Vidim, da mi bo naro- čnina za list kmalo potekla, zato storim svojo dolžnost poprej, kot morem. Prehudo bi bilo, če bi lista ne čitala. Pridno naslednjim novice iz starega kraja. Zelo ljubim svo- jo domovino, lepo Štajersko de- želo in še lepšo Šaleško dolino. Lepi so tudi romani iz življenja. Zelo je bil lep roman "Bukov gozd". Naj bo za danes dosti, pa dru- gikrat pa kaj več. Pozdravljeni!

Cena DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIZANA Angleško-slovensko Berilo ENGLISH-SLOVENE READER STANE LEKO \$2

FAŠISTIČNA STRUJA V FRANCIJI Kdor bere italijanske in nemške liste, mora dobiti ne- hote vtis, da je tudi Francija vsaj na polovico že v fašistič- nem taboru. Kako silno se s tem pretirava, moremo raz- brati iz naslednjih podatkov. Na čelu nekako v fašističnem smislu orijentiranih političnih skupin stoji "Action Fran- caise", katere pagansko nacio- nalistični program je z obsod- bo svete Stolice in francoskega episkopata dobro znan. Njen gotovo zelo talentirani voditelj Charles Maurras, pagan in ma- chievellist najčistejšega kova, izpoveduje rojalistično idejo, za katero se z veliko strastjo in odločnostjo bori. Kot vojaška organizirana četa "Action Francaise" veljajo "Camelots du Roi", ki so v glavnem ome- njeni na Pariz in štejejo naj- več 6000 mož. Celotno članstvo "Action Francaise" ne presega 60,000. V zadnjem času se je organizacija večkrat javila na ulicah kot nositeljica de- monstracij proti parlamentari- zmu.

GOZDNI PAS V ODPOMOČ PROTI SUŠI. Še le v zadnjih dnevih je de- ževno vreme končalo najstrašnej- šo sušo, kakršno ne pomnijo v sred- njem zapadu. Na tisoče farmer- skih družin je postalo odvisnih od federalne pomoči Ravno v tej krizi je federalni uradni (United States Forest Service) sprožil o- groben projekt ki naj prepreči slične katastrofe v bodočnosti. Gre za načrt, da se nasadi gozdni pas, 1000 milj dolgi, preko velikih ravnin od kanadske meje tja do Texasa. To bi bil največji pro- jekt, kdaj izveden v tej deželi, in namen je, da se z njim spremenijo klimatične in druge poljedel- ske razmere.

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJE- MO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

Peter Zgaga ROMAN "PROKLETSTVO LJUBEZNI" je tako lep in pretresljiv, da ga boste čitali z največ- jim zanimanjem. \$1.50 (2 KNJIGI) V zaloga ima KNJIGARNA GLAS NARODA 216 West 18th Street New York, N. Y.

FLIS. OČE IŠČE svojega sina Janeza Janežič, do- ma iz Lipsenj, p. Grahovo. Kdor kaj ve, naj nam sporoči, ali naj se pa sam oglasi. — Uprava Glas Naroda, 216 W., 18. Street, New York, N. Y. (2x)

IGRE Bencoli trgovec, Igrok v 5. dejanju 60 Cyrus de Bergerac, Herična kome- dija v petih dejanjih. Trdo ve- stno 170

KNJIGARNA "GLAS NARODA" 216 W. 18th Street NEW YORK CITY

KRATKA DNEVNA ZGODBA

JUSTIFIKACIJA

Poročevalec londonske Daily Mail Ward Price, ki je prisoval usmrtilvi obh kolovoj zadnjega puča na Dunaju, svoja svojemu listu nasled-

Naj sta bila umor zveznega kancelarja in z njim združena leizlajza še tako strašna, vendar ne more nihče oporekati, da bi ne bila Planetta, ki je kancelarja ubil, in Holzweber, ki je vodil vso akcijo, zelo pomorna moža, pred katerama ora imeti vsakdo spoštovanje. deležil sem se poteka vsega ostopka do grenkega konca in sem opazil niti za trenutek, da bi oba moža s kakšno kretob ali v glasu ali kakorkoli pozazala kakšen znak strahu ali laje, čeprav sta vedela, kakla smrt ju čaka v malem, mrem dvorišču za okni nabito plne razpravne dvorane. — adnje besede, ki sta jih izgorila v javnosti s ostrim voškim glasom in strumno voško držo, mi ostanejo nepoabne.

"Ne verjamem," je dejal to Planetta sodnemu dvoru, da bi se videl vzhod jutrišnjena sonca. A nisem strahopeten orilec in nič mi ni bilo boljje, nego da zveznega kancelarja umorim. Nemotivirane retnje, ki jih je napravil s vojimi rokami, nemirna senca, so jo povzročile, in velikanko razburjanje, v katerem sem il, so morla povzročali strele. Iiso bili moj namen in to bi ilo tudi proti najstrožjim poteljem, ki smo jih bili prejeli. obžalujem to smrt in prosim in javno, da bi vdolvi zveznega kancelarja sporočili moje bolesto obžalovanje."

Planetta je govoril glasno in e prepričal pač vsakogar.

Potem je govoril Holzweber, ivahno, kakor med vso razravo. "Imeti morate potrpljenje," e dejal sodnik z nesimpatičim obrazom. Neprijetno dirjen po tem izpadu proti čloeku, ki je bil posvečen smrti, em v trenutku pogledal na adnike. Videl sem starejšega, uhovitega generala, levo in lesno od njega dva polkovnika n sem moral ugotoviti, da so i stari, tudi vojskači v nprotju s civilnim sodnikom gledali z neprikrito človeško impatijo na tega električno abitega bivšega vojaka, ki je skušal aretirati vlado cele dezele.

Ti častniki so se pripravljaj, da obsodijo moža na smrt,

a spoznali so v njem tip strumnega, pogumnega, odkritega in korektnega narednika v vsakem delu njegove drže.

Holzweber je imel usodni dar zgovornosti, ki ga je v tem vročem, sončnem popoldnevu stala življenje, kajti nedvomno gre zaslugi, da so ga obtožili kot vodjo napadaleev, samo jasni obliki njegovih misli. Govoril je dosti bolje nego vsi trije zagovorniki, ki so zaman pledirali za oba obtoženca.

"Zvest temeljnemu načelu voditelja vseh Nemcev sem sprejel nalogo, da zasedem palačo zveznega kancelarstva samo pod pogojem, da se ne bo prelivala kri. Domneval sem, da je zbran ves ministrski svet in da je predvsem tudi dr. Rintelen zraven. Kajti menili smo, da nas bo dr. Rintelen kot novi kancelar ščitil s svojo avtoriteto. Govoril sem z ministrom Feyom čisto prijateljsko o načinu, kako bi našo akcijo končali brez prelivanja krvi. Dejal sem mu, da mora biti po sredi velik nesporazum in da ne vem, kaj napravim, ne da bi spraval v nevarnost naše ljudi in tudi aretirane ministre. Minister Fey nam je dal kot častnik častno besedo, da se nam ne bo nič zgodilo. Če prelomi to besedo, se bo maščeval nad njim. Za vse, kar sem storil, prevzamem polno odgovornost in ponavljam še enkrat, da so bila ne samo povelja, ki smo jih bili prejeli, temveč tudi povelja, ki sem jih bil sam izdal, taka, da ne sme biti nihče v palači zveznega kancelarstva ranjen."

Franz Holzweber je nadaljeval z zvišanim glasom: "Vse, kar sem storil, sem storil za svojo domovino! Pripravljen sem, sprejeti meni očitne posledice svojega ravnanja nase."

Sodniki so se umaknili za četrt ure. Ko so se vrnili, je civilni sodnik z malomarnim in brezbrzišnim glasom prebrbral ponovitev obtožbe in je izrekel smrtno obsodbo, ne da bi glas niti za malenkost zvišal. Pri objavi sodbe sem gledal v oba posvečena smrti. Nista niti trenila z očmi. Izčelusan izraz, ki sta ga imela ves čas med razpravo, se ni spremenil. Planetta je ostal takšen kakor prej, v Holzweberju bi opazil morda ojačitev njegovega samozavestnega in skoraj upornega izraza.

Tri ure pozneje se je sodba izvršila, to je ob 4.30 popoldne. Izvršila se je v tesnem, mrač-

nem dvorišču med jetnišnico in sodnijo. Posebne okoliščine so mi dale možnost, da sem ob danem času lahko gledal vse, kar se je na tem dvorišču godilo. Dvorišče obdajajo 7 do 8 m visoke stene sodnije. V teh stenah so le male luknje, v njih ventilatorji za jetnike. Bolj žalostnega dvorišča nego je ta, si ne moreš misliti. Ko sem začel opazovati, je bila ena stran že zasedena po vojaštvu z nasajenimi bodali. Kmalu potem so se pojavile osebe vojnege sodišča in se postavile pravokotno vojake. V tem pravem kotu se je dvigalo morišče. Seveda me je zanimalo spoznati veščaka, ki so po avstrijski metodi podobna bolj počasnemu davilnemu stroju, španski garoti, nego vešalom, ki so običajna pri nas in ki hitro usmrtijo. Poleg te čudne naprave so čakali trije krvniki v črnih oblekah, s črnimi kožuhatimi čepicami in črnimi svilenimi rokavicami.

Po sodbi bi moral Holzweber prvi umreti. Privredli so ga v spremstvu evangelskega duhovnika. Stopil je s trdnim korakom na oder in dejal z zvencim glasom: "Vojaški sodniki bi nama morali privočiti vsaj častno kroglo vojaka. Sramota obešenja ne pade na naju, temveč nanje. Umiram za bodočnost nemškega naroda. Heil Hitler!"

Ta klic se je odbil kakor po čedežu od jetniških sten in v razburjenju sem opazil šele po nekoliko sekundah, da je našel odgovor skozi ventilacijske luknje v zidu. Slišati je bilo posebno svetli, probojni glas iz neklih ženskih ust. Brzkone pod vtisom teh odgovorov je Holzweber še večkrat ponovil svoj pozdrav. In grozotno je bilo doživeti to odmevanje od mrtve stene jetnišnice, na kateri ni bilo videti živega človeka.

Ni dvoma, ta mož je umrl kot junak. Po nespretnosti osehja, ki je opravljalo delo pri vešalih in morda tudi po nečloveškem davilnem sistemu vešal samih, je trajalo, kakor je kazala moja ura, 12 minut, preden je umrl. V tej večnosti med življenjem in smrtjo je izpovedoval svojo idejo, dokler se ni njegov glas polagoma za-dušil.

Med tem je moral čakati Planetta v neklih vratih dvorišča, in siče ob pogledu na tovarišča, ki se je boril s smrtjo. Stal je poleg duhovnika, ki ga je bil sam želel in ki je na Dunaju zelo znan. Ko so Holzwe-

berja končno po strašno dolgem času sneli z vešal, je stopil Planetta na oder. Sunil je krvnike, ki so se hoteli polastiti, stran in je dejal glasno: — "Molim v milostnem varstvu svoje vere k Bogu. Naj živi Nemčija! Naj živi Hitler!"

Iz Slovenije.

Dr. Alojzij Praunseis umrl.

3. avgusta zarana je prenehalo utripati plemenito srce dr. Alojzija Praunseisa, ki je že nekaj mesecev bolehal na težki srčni bihi in ni več prihajal v ordinacijo. Dr. Alojzij Praunseis se je rodil leta 1866 v Senvici kot sin uglednega slovenskega trgovca. Gimnazijo je študiral nekaj let v Celju, kjer pa se je kot vodja zavodnih slovenskih srednješolev tako zameril nekaterim nemškim profesorjem, da se je moral preseliti na novomeško gimnazijo. Medicino je študiral v Graecu in je bil zastavonoša akademskega društva "Triglav". Promoviran je bil leta 1893, potem pa je klinične študije dovršil na Dunaju in se je nastanil v Celju kot okrožni zdravnik. Na Dunaju se je bil specializiral tudi za zobozdravništva in se kot tak leta 1900 nastanil v Ljubljani.

Strelna zaigala tri kmetije.

1. avgusta ob tričetrt na sedem zjutraj so se od Snežnika sem nedodoma zgrnili nad Loško dolino težki oblaki. Učila se je kakih deset minut trajajoča ploha, med katero je med hudim grmenjem udarila strelna v hlev Jožeta Trudna, po domače "Blažovega", posestnika iz Podeckve št. 15. V hipu se je vzdignil proti nebu črn oblak dima, iz katerega so svigali veliki ognjeni zublji, ki so se v bliskovito naglicno razširili na bližnja gospodarska poslopja. Ni minilo 10 minut in že je bila vsa četrt pod državno cesto, dolgi od hiše Strleto Tomaža v plamenih. Tovarniške sirene in plat zvona so takoj alarmirale bližnje prebivalstvo, ki je hitro odhitelo na kraj nesreče pomagat in reševati, kar se rešiti da.

Vkljub hitri pomoči je zgorelo poleg svinjakov in knuč vsega skupaj 8 poslopij. Najbolj občutno je prizadet Jože Truden, kateremu je zgorelo vse, hiša in gospodarska poslopja. Ker se je ogenj prehitro širil, ni bilo ničesar mogoče rešiti, razen živine in hišne oprave. Vsa letošnja krma, gospodarsko orodje je postalo žrtev ognja. Zgorela sta mu tudi dva prašiča. Dalje je brez strehe Haece Janez, kateremu je poleg hiše upepeljeno gospodarsko poslopje in ves pridelek. Rešili so le nekaj gospodarskega orodja. Enako občutno je oškodovan Štrle Tomaž, kateremu je pogorel hlev, skedenj in svinjaki.

Škoda se za enkrat še ne da ugotoviti. Vsi trije prizadeti so sičeer zavarovani, toda le za malenkostne vsote, s katerimi se pač ne bo mogla kriti napravljena škoda.

DVE SIROTI

Spisal A. D. ENNEBY

192
Komaj se je premagal, da ni kriknil. Spoznal je Henrikin obraz. V naslednjem trenutku je Henrika odskočila od okna. Vitez je obstal kakor prinkovan.

Kakšna tenma nada ga je zadrževala tu? Stal je nepremično, pogled uprt v okno.

Morda ga je zadrževala slutnja, kakršne imajo zaljubljenici?

In res ni minila niti minuta in okno se je odprlo. Tola pri njem sta se pojavili dve dekliški postavi.

Henrika, ki je bila opazila viteza, ga je hotela s tem opozoriti, da je končno našla svojo slepo družico, ki sta jo tako dolgo zaman iskala.

Vitez de Vaudrey se je priklonil v znak, da je razumel, in dekleti sta se umaknili od okna.

Tudi Roger je odšel svojo pot, ne da bi se še ozrl.

II.

Policijski ravnatelj je hotel in tudi dosegel, da se ni raznesla vest o pobegu viteza de Vaudreyja.

Zdravnik se je zaman boril proti težki bolezni, ki je mučila njegovo ženo. Grofa so pa mučile tudi težke misli; ljubil je Dianovo vroče, toda dvomov o njeni zvestobi se ni mogel iznebiti.

V živem spominu mu je bil še dogodek, ki je povzročil poslabšanje Dianine bolezni. Prve dni se ni mogel vrniti k temu dogodku, ker je bila grofica po omedlevici tako slaba, da niti govoriti ni mogla. Potem jo je pa začela tresti mrzlica in bila je še bolj izčrpana. Tako se je boleznen vidno slabšala in bati se je bilo najhujšega.

Začetni nemir grofa de Linieresa se je izpremenil v grozo.

Zdravnik mu ni prikrival, da so sredstva in moči vede izčrpane in da ga boleznen vedno bolj vznemirja.

Od trenutka, ko se je zavedel nevarnosti bolezni, je zapuščal grof bolniško sobo samo, če so ga klicali najnujnejši uradni posli.

Čez dan je stokrat vprašal, če se je boleznen že obrnila na boljše. Vse noči je prečul sedeč v naslanjaču ob grofici in glavju. In noč za nočjo so mu rojile po glavi najmračnejše misli.

Obujal je spomine na usodni dan, ko se je bil prepričal, da je grofica zaupnica Rogerjeve ljubezni, če že ni skrivna.

Spomnil se je, kako je bila grofica zbegana, ko je naenkrat vstopil v sobico Henrike Gerardove.

— Pustite me! Pustite me k nji!

Hotel je na vsak način zvedeti, za koga se je grofica tako zanimala, da je hotela priti "prav do nje".

In tedaj je zbegana Diana začela: — Za koga?... za... za...

Kanee stavka ji je pa zamrl na ustih. — Grofica se je zgrudila onesveščena v naslanjač.

Od tistega trenutka je ta neizgovorjeni stavek neprestano zvenel grofu v ušesih.

Morda pa odkrije tajno groficihne globoke žalosti... tisto tajno, ki jo je upal najti v policijskem arhivu, ko mu je Roger iztrgal iz rok list, na katerem so bile beležke o rodbini de Vaudrey.

In sedel je dan za dnem in noč za nočjo ob vzglavju bolne grofice, zatopljen v težkih misli. Tako je čakal, kdaj se obrne groficihna bolezen na boljše, da bi lahko zopet vprašal svojo ženo, kaj skriva pred njim.

Na tilhem je upal, da bo bolna grofica izpregovorila v otmotici in da pride takó končno resnici do čna.

Neke noči je že mislil, da je dosegel svoj cilj. Mrzlica je hudo tresla bolno grofice. Opetovano je poskusila vstati na postelji, kakor bi hotela pobegniti z nje.

Potem je iztegnila roke v praznino, kakor bi hotela nekoga doseči. In njena napol odprta usta so zadrževala: nedvomno je hotela govoriti.

Stoje se je grof de Linieres sklonil k bolni ženi. V napetem pričakovanju je prisluhnil...

Toda krčevito stisnjena groficihna usta so ostala nema.

— Kdo ve, — je pomislil grof, — če bo odgovarjala na moja vprašanja?

Ta čas je pa prišla komornica in se ustavila ob vznožju bolniške postelje.

— Pošljite takoj po doktorja Heberta! — ji je dejal grof.

Komornica je odšla povešene glave. Odkar se je bila njena gospodarica omožila, je ni videla v taki nevarnosti. Mislija je, da je izgubljena in vso služinčad je spravila na noge.

Poklicala je laka ja in ga poslala po zdravnikarika.

Ta čas je grof obupano sklepal roke. In ves iz sebe je prosil bolno ženo, naj ga pogleda in izpregovori z njim.

— Diana!... Diana!... je šepetal z zanuj.

Nežno jo je prijel za roko in jo pritisnil na svoje ustnice.

Bolnica bi bila očitvidno rada izpregovorila. Slednjič so se zopet odprla njena usta in zašepetala je:

— Roger!... Roger!

In žgoče roke so krčevito stisnile roko od silne bolesti drhtečega grofa. Rogerjevo ime je zvenelo v njegovi glavi kot očitek umirajoče.

Grofica je res hotela videti svojega nečaka, ki ga je ljubila kot lastnega sina.

Klicala ga je v otmotici, kakor bi ga hotela pred smrtjo še objeti in blagosloviti.

Kdo ve, morda mu je hotela priznati, kaj jo teži, zakaj je tako obupana.

Grof de Linieres je poslušal in težke misli so mu rojile po glavi.

Toda bolnica je venomer ponavljala: — Réger!... Roger!

Zdelo se je, da je v zadnjih trenutkih svojega življenja uganila, da so ji vzeli za lastnega sprejetega sina in ga zaprli v trdnjavsko ječo.

Dvignila se je na komolecih in njen na grofa uprti pogled je bil kakor očitek grofu, da je tako grdo-ravnal z Rogerjem.

Grof je priskočil, da bi jo prestregel.

Pustila je, da je položil njeno glavo rahlo nazaj na blazinice. V naslednjem hipu je odprla oči. Nevarnost je bila zopet premagana. Grof de Linieres si je očital, da je ločil nečaka od grofice, ki bi ga bila zdaj tako rada videla.

Začel je se jeziti nase, da je šel v svoji jezi tako daleč. In pomislil je, da bi pogled na viteza de Vaudreyja morda tako blagodejno vplival na grofice, ko se prebudi, da bi se ji obrnilo na boljše.

In ta misel je prešinjala grofa, ko je vstopil zdravnik.

— Oprostite, dragi prijatelj, — je dejal z drhtečim glasom, — da vas nadlegujem ob tem času, toda... nisem mogel več vzdržati... Ah, glejte, doktorje, mislil sem, da ji je odbila zadnja ura...

Zdravnik je stopil k postelji in zmajal z glavo kakor vedno, kadar so ga klicali k bolni grofici po novem nevarnem napadu.

Grof ga je vprašujoč gledal.

— Ah, zdi se mi, kaj je bilo, — je dejal zdravnik, — tresla jo je huda mrzlica in bledlo se ji je.

— Da!... da!... je odgovoril grof z drhečim glasom, — bledlo se ji je... In neprestano to ime... to ime!

(Dalje prihodnjajš.)

MUNICIJSKE TOVARNE V EVROPI OBRATU JEJO

Pogled na velikansko tovarno orožja in streliva v Pilznu, Čehoslovaška. Tovarne so last francoskih magistratov. Ko je bil usmrčen avstrijski kancelar Dollfus, so začele tovarne obratovati s polno paro, kajti govorice o bližajoči se vojni so se neprestano širile.

Ljubiteljem leposlovja

Cenik knjig vsebuje mnogo lepih romanov slovenskih in tujih pisateljev. Preglejte cenik in v njem boste našli knjigo, ki vas bo zanimala. Cene so zelo zmerno.

Knjigarna "Glas Naroda"

IZGNANCI

ROMAN IZ ŽIVLJENJA
ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

Daniela Hamburga še ni poznala in se ji je zdela pokrajina ob reki Alster krasna. Tudi vrvenje v pristanišču jo zelo zanima in gospo Lentikoffovo je veselilo, da ji je mogla pokazati kaj novega.

Daniela se je za vse zanimala s tako mladeniškim navdušenjem, da je bila gospa Lentikoff vesela, da ima poleg sebe mlado kri.

Denar pri gospej Lentikoff ni igral nikake vloge. Daniela je vsa s strahom gledala, kadar je slišala imenovati visoke cene, katere je gospa plačala za največjo brezbriznostjo.

Gospa je tudi Daniela silila, da si v Hamburgu kupi nekaj novih oblek. Želela je, da si kupi eno večerno obleko in eno za potovanje. Daniela pa pomislila in s strahom preračuna, da bi takoj kaj kmalu zapravila ves denar, ki si ga je odločila za obleke. Naročeni obleki sta ji pristojali kar najlpoše in vsako dekle bi jih mogla biti vesela.

Toda račun? Z bojaznijo odpre Daniela zavitek in v svoje presenečenje vidi, da je račun že poravnán. Zato začudena pogleda gospo.

— Račun je že poravnán, milostljiva gospa — torej vam moram to vsoto vrniti.

Stara gospa pa zmaje z glavo.

— Teža iz svojega denarja ne morete plačati, gospodična Daniela Opazila sem že prej, da z oblekami niste posebno preskrbljeni, toda nisem hotela žaliti svoje prijateljice, gospe Berken. Ni vam mogla dajati visoke plače. Zato mi dovolite, da to nekoliko izravnam s tem, da vam kupim, kar mi ugaja na vas. Mlada ste in lepa in rada vidim lepo oblečene ljudi, četudi sama ne nosim drugačnih oblek kot črne. Zato pa, da si nabavim zadovoljstvo svojih oči, ne smete vi trpeti. Ako vam kdaj denar, ki ste ga namenili za obleke, ne zadostuje, mi morate povedati. Nikakor ne smete svoje plače porabiti za nakup svojih oblek.

Daniela ji poljubi roko.

— Zelo ste dobri. Prav lepa hvala, milostljiva gospa.

— Ali vas veseli nositi lepe obleke? — jo vpraša gospa s trudnim nasmehom.

— O, seveda — katere ženske to ne bi veselilo? — odgovori Daniela odkrito.

Gospa Lentikoff prikima.

— Imate prav — kajti vi ste mladi in veseli. Ostanite taki, da se morem nekoliko ogrevati ob vaši mladosti in vašem veselju.

Tako ji gospa Lentikoff pogosto pokaže, da ji je njena družba všeč. In to veseli Daniela. Svoje delo je vzela resno in je vedno skušala preganjati žalostne misli svoje gospodinje. In znala se je tudi popolnoma prilagoditi njenemu duševnemu razpoloženju. Kadar je opazila, da je bilo gospej nadležno, da bi se pogajala s hotelskimi uslužbenci, z vozniki in trgovci, ji je to vedno bolj odzvela. In tako se gospa Lentikoff kmalu privadi, da vse svoje želje pove Daniela, ki je nato poskrbela vse.

Iz Hamburga se odpeljejo na Angleško. Gospa Lentikoff je hotela spomladati nekaj tednov preživeti na svojem posestvu Hedgehouse.

Daniela se zdi, kot bi živila vsak dan v samih pravljicah. Nič več ni imela mučnih računov, nikakih skrbi, ako bi si mogla kupiti to ali ono. Njena nova gospodinja je imela do svojega velikanskega premoženja čudežen ključ. Kar si je pozelela za sebe in svoje spremstvo, je bilo tukaj. Parnik, s katerim so se peljali čez kanal, je bil razkošen in postrežba prvovrstna. Gospa Lentikoff je bila vedno bolj živahna in vesela, odkar je bila Daniela vedno pri njej. Pa tudi zopet svidenje z gospo Berken je dobro vplivalo na njo. Daniela živahnost ni ostala brez učinka. Nataša je to dobro videla in je bila Daniela za to hvaležna. Kar je kdo napravil dobrega njeni gospodinji, je napravil tudi njej.

Ko gospa Lentikoff sedi na krovu v gorskem popoldanskem solneč, z veliko zadovoljnostjo poslušá lepo zveneči glas Daniele, ki ji bere iz knjige. Ko Daniela nekoliko preneha, ji pravi gospa s trudnim nasmehom:

— Zelo lepo je, da vas imam pri sebi, gospodična Daniela. In žal mi je za mojo prijateljico da je vas morala odsloviti.

Daniela dvigne oči in jo pogleda.

— Z besedami vam ne morem povedati, milostljiva gospa, kako sem vam hvaležna, da ste me smatrali za vredno, da vas spremljam.

V tem trenutku pride Nataša, da vpraša svojo gospodinjo, ako kaj želi.

Gospa Lentikoff odkima in pravi Nataši v ruskem jeziku:

— Ogledaj si mlado dekle, Nataša, ki naj bi mi, kot si rekla, prinesla veliko srečo. Ali ne izgleda kot živa pomlad, tako sveža in lepa?

Nataša živahno prikima.

— Da, matuška s svojimi zlato-blestečimi lasmi je podobna svetniški podobi. In dobra je in odkrita ter tebi zvesto vdana. Zelo me veseli, da jo imaš poleg sebe. In to dobro de tvoji bolni duši. Jaz sem samo nerodna služkinja in ne morem storiti drugega, kot ti zvesto služiti. Šele v Hedgehouse boš opazila, kadar bomo sami, kako dobro ti bo, ko boš imela pri sebi tako ljubeznivo, mlado kri.

— Da, Nataša, v resnici mislim, da bo njena družba na mene dobro vplivala.

— Zato pa naj jo blagoslove vsi svetniki, matuška.

Gospa Lentikoff prikima in da Nataši znamenje, da odide.

— Bilo je prvokrat, da je gospa Lentikoff, spričo Daniele govorila z Natašo kaj več, kot kratko povelje. Daniela je pri tem razgovoru postala rdeča v obraz. In ko Nataša odide, pravi v zadregi:

— Opratite, milostljiva gospa, da vam še nisem povedala, da tudi jaz govorim precej dobro rusko. Razumela sem vsako besedo, kar ste govorili z Natašo in sem si zdela kot neopravičena poslušalka.

Gospa Lentikoff jo začudena pogleda.

— Govorite rusko? — jo vpraša v rusčini.

Daniela tudi odgovori v rusčini:

— Ne popolnoma pravilno, milostljiva gospa, pa vendar precej dobro, tako da razumem vsako besedo.

Stara gospa se nasmeje in nadaljuje v rusčini:

— Tako ste iz tega razvideli, da vas imava obedve z Natašo radi. Da ste lepi, vam je gotovo že izdalo ogledalo: Seveda nisem mislila, da govorite tudi rusko. Moja prijateljica mi je vas seveda hvaležna, da govorite dobro angleško in francosko in da za silo znate še več drugih jezikov. In to mi je zelo ugajalo — z angleškim, francoskim in nemškim jezikom se pride po celem svetu. Da pa znate govoriti tudi rusko, mi je nekaj novega — in govorite zelo dobro,

kot se mi zdi. Kako pa ste vendar prišli do tega, da ste se naučili tega jezika?

Daniela se nasmeje.

— Kot veste, sem hči profesorja. Moj oče je znal skoro vse jezike. In tako sem od vsakega nekaj dobila. Vsi smo nadarjeni za jezike, ravno tako moj brat, ki se je vedno zelo zanimal za rusčino in se je je tudi naučil in tako sem se je z njim naučila tudi jaz.

— Ali tega znanja jezikov niste mogli boljše obrniti kot za službo družabnice pri stari ženi?

— Mogoče — toda se mi ni nudila nikaka primerna prilika. In ker je moj brat na Švedskem, tudi brez njegovega varstva nisem mogla sprejeti nikake službe, razum pri kakr družini.

— In sedaj boste vendar hodili z menoj iz kraja v kraj. Ali pa bo vaš brat s tem zadovoljen?

— Je, milostljiva gospa, ker ve, da bom tudi na potovanju pod vašim varstvom.

(Dalje prihodnjie.)

STRAŠEN UMOR

Ljubljana, 6. avgusta.

Drugi del skrivnostne uganke ostudnega umora na Starem trgu je zdaj končno pojasnjen, čeprav glavni krivce Anton Rozman še vedno taji. Dokazi proti njemu so se nabrali v tako veliki množini in sicer skrajno zanesljivi, da mu še tako odločno tajejnje ne bo več pomagalo.

Policija je največjo važnost poveljala na zasliševanje Franke Sršove. Težava pa je bila v tem, ker je to dekletce najbrž zelo preskrbeno in ji je Rozman najbrž hudo zagrozil, če ga izda. Dekletce pa je tudi zelo lažljivo in dvakrat ni enako izpovedalo. Že pri preiskavi na domu se je Francka izdala in je v trenutku, ko je bila najbolj utrujena, priznala, da je bila pri groznem umoru zraven in da je pomagala držati Pepi vrečo, v katero je metala samomorilka dele trupla. Pozneje pa je izpoved prekljala, češ, da se je zlagala.

Pri večeršnjem in današnjem zasliševanju pa je bila Francka popolnoma strta in je na prigovarjanje višjega nadzornika Matije Močnika, ki jo je zasliševal, priznala v celoti in z vso resnobo strašno resnico. Danes je povedala, da je Rozman usodne sobote ob osmih zvečer čakal v Sršovem stanovanju, kdaj se vrne stari Srša domov, in ko je stari Srša stopil v sobo, ga je Rozman takoj pobil s sekuro na tla. Rozman je takoj nato odšel. Očitno je računjal, da bo mogel dokazati alibi, ker je takoj šel v Kosovo gostilno, tam mirno večerjal in kvartal. Frančka je tudi povedala, da je starega Sršo deloma raztelesila Pepa, pri čemer je bila Francka sama zraven, ob pol 1 pa je prišel Rozman na stanovanje ter je ostal na stanovanju do 6 zjutraj. Francka je tudi točno opisala, na kakšen način je bil Srša raztelesen. Ravno ta izpoved pa potrjuje verodostojnost Franckinih izjav, ker Francka niti vedela ni, da so truplo njenega očeta med tem že našli. Francka je povedala, da je Pepa žgala konce rok in nog v pečici. V resnici je policija našla, kakor smo že poročali, sežgane kosti, za katere je analiza potrdila, da so to kosti človeških rok in nog. Tudi truplo, ki so ga našli na Golovcu, je bilo razsekano na ta način, kakor je Francka popisala.

Policija je večeraj in danes ponovno napravila temeljsko preiskavo v Sršovem stanovanju. Med drugim je našla nahrbtnik, v katerem je Pepa nesla truplo na Golovec. Francka je tudi izpovedala, da je sama držala vrečo, v katero je Pepa metala kose trupla. Res je bilo truplo najdeno v vreči. Skopuški Pepi je bilo očitno žal dobrega nahrbtnika, zato je pustila na Golovcu samo vrečo s truplom, medtem ko je nahrbtnik prinesla nazaj. Policija je pri preiskavi našla čevlje, ki so imeli na podplatih plast strujene krvi. Čevlje je policija pokazala Franckini materi in Francki sami in sta obe priznali, da so ti čevlji Franckini. Francka je torej stala v soboto zvečer v mlaki krvi lastnega očeta.

Anton Rozman sicer trdi, da je bil v nedeljo ob 2 doma. Ne more pa navesti niti enega lokala, v katerem bi prodajal časopise od pol ene dalje. Vse priče potrjujejo, da sta tako Cepudrova kakor tudi Rozman, ob pol enih izginila iz ulice in lokalov. Rozman je stanoval na Lončarski stezi 6. Njegova postelja je bila v nedeljo zjutraj nedotaknjena. Tudi Rozmanov gospodar, ki je starejši mož, pripoveduje, da bi sigurno slišal Rozmana, ako bi se ponoči vrnil domov, ker mora namreč skozi njegovo sobo. Rozmana torej v noči od sobote na nedeljo ni bilo domov, seveda, ker je imel dovolj opravka z mesarjenjem trupla svoje nedolžne žrtve.

Pepa Cepuder, Johana Srša in njena hči so se ves čas delale velike reve. Nепrestano so hodile prosjačič na mestni socialni urad za podporo in jo tudi večkrat dobile ali v gotovini ali v živilih. Danes pa je policijska preiskava našla po raznih skritih kotih stanovanja, v drvarnici in drugod raznih hranilnih knjižic dobrih za vodov v skupni vrednosti nad 100 tisoč dinarjev. Ta denar pa je bil vložen lani in bi ga mogle ženske vsak čas dvigniti. Največ je bilo vloženo na ime Pepe Cepudrove, ki je zapustila tri knjižice, od katerih se največja glasi nad 68.000 Din, druga knjižica na 9000 Din in še ena manjša. Stara Johana Srša se zapustila hranilne knjižice

za okoli 16.000 Din, nekaj knjižice pa se glasi na ime Francke. Poleg tega je dobila policija še skritih 1300 Din gotovine. Od starega Srše je policija našla samo 50 Din, spravljenih v kovčegu. Lani je Pepa nesla okoli 70.000 dinarjev hranilnico. Meseč dni pozneje pa je zbolela in je šla v bolnišnico. Prišla je prosit na mestni socialni urad, naj plača mesto nje, kar se je tudi res zgodilo. Stari Franca Srša pa je moral prosjačiti po deželi in mestu pri raznih strankah za hrano, za krompir in drva, kar je vse nosil domov.

Policija je danes zaključila preiskavo in pod spise napravila zadnjo piko. Jutri izroči aretirance in spise deželnemu sodišču, ki bo preiskavo nadaljevalo.

Poziv!

Izdajanje lista je v svezi s velikimi stroški. Mnogo jih je, ki so radi slabih razmer tako prizadeji, da so nas naprosili, da jih počakamo, zato naj pa oni, katerim je mogoče, poravnajo naročnino točno

Uprava "G. N."

SLOVENIC PUBLISHING CO. TRAVEL BUREAU

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

SHIPPING NEWS

ODPLUTJE PARNIKOV ZA MESECE AVGVST 1934

20. avgusta: New York v Hamburg

24. avgusta: Roma v Genoa

25. avgusta: Lafayette v Havre Aquitania v Cherboung Bremen v Bremen

29. avgusta: Olympia v Cherboung Albert Ballin v Hamburg Washington v Havre

30. avgusta: Paris v Havre

31. avgusta: Europa v Bremen Leviathan v Havre

KRETANJE PARNIKOV ZA MESECE SEPTEMBER, 1934

1. septembra: Conte di Savoia v Havre

3. septembra: Champlain v Havre

4. septembra: Statendam v Boulogne sur Mer

5. septembra: Majestic v Cherboung Deutschland v Hamburg

7. septembra: Penland v Havre Berengaria v Cherboung

8. septembra: Vollandam v Boulogne sur Mer Ile de France v Havre

11. septembra: Bremen v Bremen

12. septembra: Aquitania v Cherboung Manhattan v Havre Hamburg v Hamburg

14. septembra: Olympia v Cherboung

15. septembra: Lafayette v Havre Milwaukee v Hamburg Rex v Genoa Vendam v Boulogne sur Mer

18. septembra: Paris v Havre Europa v Bremen

19. septembra: Paris v Havre Europa v Bremen

19. septembra: Pres. Roosevelt v Havre New York v Hamburg

20. septembra: Majestic v Cherboung

22. septembra: Champlain v Havre Berengaria v Cherboung Saturnia v Trst

25. septembra: Statendam v Boulogne sur Mer

26. septembra: Mauritania v Cherboung Washington v Havre Albert Ballin v Hamburg

29. septembra: Conte di Savoia v Genoa Ile de France v Havre Bremen v Bremen

OGLAŠUJTE V "GLAS NARODA"

Ta GLOBUS

kaže v pravem razmerju vodovje in suho zemljo. Na njem so vse izpremembe, ki so posledica zemljih razkritij. Ta globus bo odgovoril na vsako zemljepisno vprašanje, bodisi odraslim, bodisi učeči se mladini. S tem globusom vam je pri rokah svet vzgoje in zabave.

KRASNO BARVAN TRPEŽNO IZDELAN

V premeru meri globus 6 inčev. — Visok je 10 inčev.

MODERN VZOREC

KRASEN PREDMET, KI JE KULTURNE VREDNOSTI ZA VSAK DOM

CENA S POŠTINO VRED

\$2.50

ONI, KI IMAJO PLAČANO NAROČNINO ZA

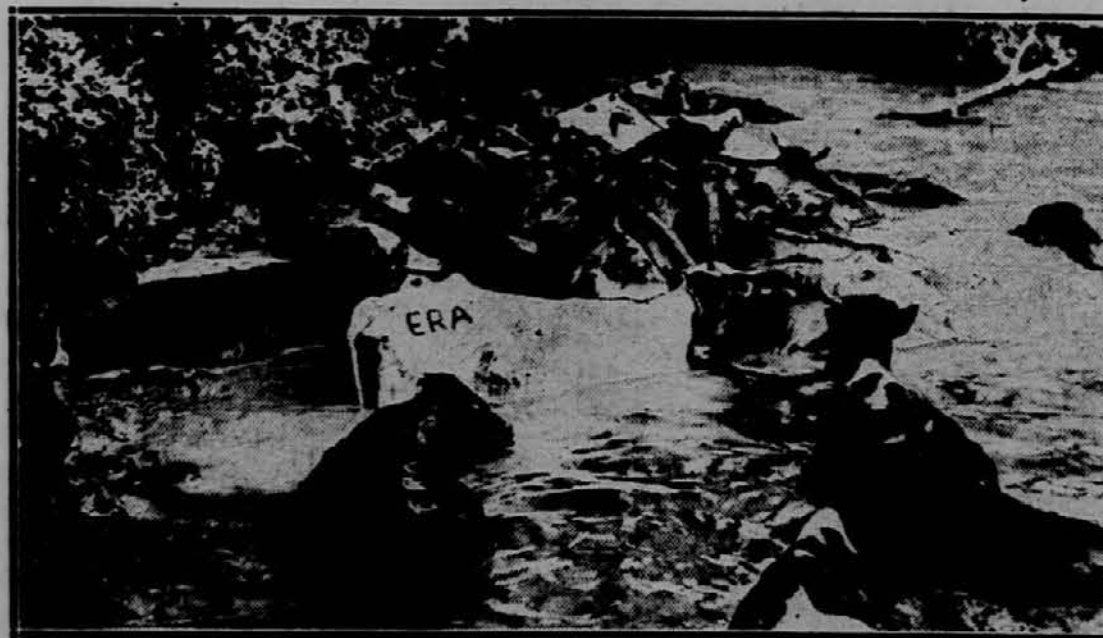
"GLAS NARODA", OZIROMA SE NAROČE,

GA DOBE ZA —

\$1.75

"GLAS NARODA"

IZ KRAJEV, KI JIH JE OPUSTOŠILA SUŠA

Napol sestradana živina, ki jo je nakupila zvezna vlada od farmerjev v vsled suše prizadetih krajev, išče hladila v reki Savannah na poti v državo Georgijo, kjer so dobri pašniki.